

Три антични монети от Централната част на град Бургас

В настоящото кратко съобщение ще представим на читателите на „Морски вестник“ общо три на брой монети от епохата на Античността, които произхождат от Централната част на най-големия град в Южното ни Черноморие - в случая Бургас.

Тъй като Бургас, за разлика от останалите черноморски градове, разположени както в Северната, така и в Южната част на Черноморието ни, не е съществувал като градско селище през Античността, поради тази причина, всяка находка от същата епоха, открита на територията на съвременното му местоположение се явява изключително ценен от информативно естество източник за неговата история и далечното му минало (Подробно сме разгледали този въпрос в броя на „Морски вестник“ от 30 октомври 2018 г., в статията ни, озаглавена „Медна монета на Западната Римска империя от Централната част на град Бургас“ -

http://morskivestnik.com/compass/news/2018/102018/102018_50.html?fbclid=IwAR1LpRyO7M1E_8fKZcpCrEO84nJWYYmTODO2UQ9OugBX2kuVJLqfm_sietlk ; също и в:

http://morskivestnik.com/compass/news/2018/102018/images/LVasilev_30102018.pdf , 27.01.2019 г., 16:36 ч. - б.а., Л.В.).

И трите монети са случайни находки, намерени от жители на града и са частни притежания на намервачите си. Авторът на тези редове изказва голямата си благодарност на собствениците им, относно предоставената му от тяхна страна възможност на проучване, публикуване и разбира се - за въвеждането им в официален и научен оборот. За съжаление, не разполагаме с точните им тегловни данни, а само с тези на размерите им, по отношение на диаметъра им. Разпределението на разглежданите в настоящата работа монети е дословно следното:

Монета № 1.

- Римска империя, Траян (98-117), денар, сребро. С неправилна форма и размери съответно - 18/16 мм. Въпросната монетна емисия се датира от времето 114-117 г., т.е от началото на второто десетилетие на II в.

Лице/аверс: Бюст на император Траян надясно, с лавров венец и надпис около него, гласящ дословно следното - IMP CAES NER TRAIANO OPTIMO AVG GE...(R DAC).

Опако/реверс: Гол Гений наляво. В едната си ръка държи патера, а в другата съответно - житни класове. Около него надпис - P M TR P CO... (S VI P P SPQR).

Монета № 1, аверс и реверс.

Находката произхожда от района на улица „Славянска“, около църквата „Св. св. Кирил и Методий“, в самия център на Бургас. Била е случайно намерена от гражданин върху купчина пръст, изхвърлена на улицата, при ремонтни дейности в района, извършени през месец септември 2015 г.

Монета № 2.

- Римска империя, Константин II (337-340), центенионалий, бронз. Силно изтрит и износен екземпляр, с диаметър - 19мм.

Лице/аверс: Бюст на император Константин II надясно, увенчан с лавров венец, с нечетлив надпис на латински език около него, обозначаващ името и титлите му.

Опако/реверс: Лавров венец, с нечетлив надпис на латински език около него. В самия венец се разчита друг надпис, от който се вижда само следното - VOT...

Макар и съхранена и запазена в много лошо състояние, поради особеностите на самото реверсно изображение на въпросната монета, имаме всички основания да причислим този екземпляр към времето на император Константин II (337-340) и издаваните от него монетни типове, емисии и номинали.

Находката произхожда от района на улица „Богориди“, в самия център на Бургас. Била е случайно намерена от работник, сега пенсионер и гражданин на Бургас, при изкопни ремонтни работи на водопроводна тръба, извършени в тази част на града през 1982 или 1983 г. (показвачът не си спомняше точно, б.а. - Л.В.).

Монета № 3.

- Източна Римска империя - Византия, Аркадий (395-408), нумус, мед, с диаметър – 18 мм, продукт на монетарницата в град Кизик, в Мала Азия - днес на територията на Република Турция. Въпросната емисия се датира от периода 401-403 г., т.е. от началото на V в., във времето след окончателното разделяне на Римската империя на Източна и Западна през 395 г. Описанието на находката е дословно следното:

Лице/аверс: Бюст на император Аркадий надясно, с диадема. Около него надпис на латински език, гласящ следното: DN ARCAD... (... IVS PF AVG).

Опако/реверс: Императорът надясно, коронован от римската богиня на победата - Виктория. Около тях надпис на латински език, гласящ следното: VIRTVS ... (...EXER...) ...CITI.

Долу, в отреза под самото реверсно изображение - надпис, обозначаващ името на монетарницата, чийто продукт е и разглежданата от нас в случая монета - SMKA, т.е. - инициалите на монетарницата в град Кизик, в Мала Азия, намиращ се днес на територията на Република Турция, в нейната малоазиатска част.

Находката произхожда от района на улица „Македония“, в кв. „Възраждане“, в непосредствена близост до самия център на град Бургас. Била е случайно намерена в градинка, в частен двор на жилищна кооперация от собственичката на имота, поливаща цветята си в нея. Монетните находки, които разгледахме и коментирахме в редовете по-горе ни предоставят нови данни от първа ръка за античното далечно минало на град Бургас и хвърлят нова светлина върху състоянието на парично-монетните процеси, протичали в района на Южното ни Черноморие в периода началото на II - началото на V в.

Любомир ВАСИЛЕВ